

APYLINKIŲ TEISMŲ TEISĖJŲ SAJUNGA

Asociacija, Laisvės a. 17, LT-35200 Panevėžys, tel. 8 (45) 502150, faks. 8 (45) 581448,
el. p. arunas.nevardauskis@teismas.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302201581

Lietuvos Respublikos
Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai

Dėl Darbo kodekso XIX skyriaus pakeitimo įstatymo projekto

Apylinkių teismų teisėjų sąjunga, išnagrinėjusi Jūsų pateiktą Lietuvos Respublikos darbo kodekso (toliau - DK) XIX skyriaus pakeitimo įstatymo projektą (toliau - Projektas) iš esmės pritaria jo nuostatomis. Apylinkės teismų teisėjų sąjunga atstovauja apylinkės teismų teisėjus, kurių teisminėje sistemoje yra absoliuti daugumą, pagal savo įstatus gina apylinkės teisėjų socialines teises ir rūpinasi jų darbo sąlygomis. Viena iš apylinkės teisėjų sąjungos veiklos krypčių yra siekis suvienodinti darbo krūvius teismuose **bei ieškoti teisinių galimybių juos mažinti**. Egzistuojanti tarp apylinkių ir kitų pakopų teismų ženkliai nagrinėjamų bylų kiekio disproporcija nėra pateisinama. Neabejotina, jog dideli darbo krūviai apylinkės teismuose neigiamai atsiliepia bylų nagrinėjimo terminams, kokybei ir sprendimų stabilumui ir neatitinta piliečių teisėtų lūkesčių. Apylinkių teismų teisėjų sąjunga visokeriopai palaiko rengiamus teisės aktų projektus, kurių paskirtis yra supaprastinti baudžiamąjį, civilinį, administracinį procesą, mažinti biurokratinę procedūrą teisme, vienodinti bei mažinti teisėjų darbo krūvį. Šiuo atveju parengtas projektas ženkliai sumažintų darbo bylų skaičių apylinkių teismuose, o išlaikius privalomą ikiteisminę darbo ginčų nagrinėjimo procedūrą, teismui teiktinuose ieškiniuose būtų išgryninta ginčo esmė bei ženkliai pagerėtų teismui teikiamų dokumentų kokybė.

Išanalizavę projektą, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Atsižvelgiant į tai, jog darbo ginčų komisijos pirmininko sprendimų apskundimas Projekte nėra numatytas, o tai prieštarautų pagrindiniams teisės principams, siūlome apsiriboti dviem individualius darbo ginčus nagrinėjančiais organais, t.y. darbo ginčų komisija ir teismu. Siūlome Projekte numatytą darbo ginčų komisijos pirmininko kompetenciją priskirti darbo ginčų komisijai.

2. Įvertinus tai, jog pagal Civilinio proceso kodekso (toliau - CPK) 303 straipsnio 1 dalį ir 341 straipsnio 1 dalies 2 punktą apeliacijos ir kasacijos procesuose piniginių sumų dydis darbo ginčų bylose neribojamas, siekiant išlaikyti teisinių interesų pusiausvyrą, manome, nėra tikslinga riboti darbo ginčų komisijos kompetenciją Projekto 286 straipsnio 3 dalyje numatyta 100 000 Lt dydžio reikalavimo suma. Manome, jog darbo ginčų komisija gali nagrinėti bet kokio piniginio reikalavimo darbo ginčus. Todėl siūlome Projekto 286 straipsnio 3 dalį išbraukti. Dėl tos pačios priežasties siūlome išbraukti Projekto 299 straipsnio 2 dalies 3 punktą išbraukti.

3. Projekto 287 straipsnio nuostatas dėl darbo ginčų komisijų sudarymo prie Valstybinės darbo inspekcijos teritorinių skyrių palaikome ir pritariame, nes tokios darbo ginčų komisijos labiau sąlygos nešališką ir kvalifikuotesnį darbo ginčų sprendimą. Atkreipiame dėmesį, jog Projekto 287 straipsnis nenumato darbo ginčų komisijos sudarymo mechanizmo, kai faktiškai darbdavys nerandamas (dingęs).

4. Projekto 289 straipsnio 2 dalyje ir kituose straipsniuose vartojamas sąvokas - ieškovas, atsakovas - siūlome sutapatinti su Darbo kodekse vartojamomis sąvokomis (darbdavys ir darbuotojas). Siūlome Darbo kodekse vartoti sąvokas - darbdavys ir darbuotojas, nes ieškovo ir atsakovo sąvokos daugiau būdingos CPK. Atkreipiame dėmesį, jog Projekte nėra numatyta darbo ginčų komisija, dirbanti darbuotojo darbo vietoje, todėl tikslintina Projekto 289 straipsnio 3 dalyje.

5. Siūlome suderinti Projekto 289 straipsnio 4 ir 6 dalyse nurodytus terminus, nustatant maksimalų įstatymo leistiną prašymo nagrinėjimo terminą. Projekto 289 straipsnio 7 dalį siūlome išbraukti, nes turint įstatymo nustatytą prašymo nagrinėjimo maksimalų terminą, termino pratęsimas (nustatymas) tampa netikslingas, juolab, kad nepatenkinus prašymo dėl termino pratęsimo (nustatymo) iškyla tokio komisijos sprendimo apskundimo problema.

6. Projekto 293 straipsnio 1 dalies 3 punktą siūlome papildyti nuostata, jog šalių sudaryta taikos sutartis turi būti tvirtinama darbo ginčų komisijos sprendimu. Šios nuostatos būtinumą apsprendžia darbo ginčų komisijos sprendimo privalomumas ir vykdomojo dokumento pagal CPK išdavimas.

7. Įvertinus ginčo šalių lygiateisiškumo principą, siūlome Projekto 290 straipsnio 2 dalį išbraukti, nes darbuotojo neatvykimas be pateisinamų priežasčių į posėdį nėra pagrindas ypatingoms lengvatoms, be to, palikus galioti Projekto 290 straipsnio 2 dalį, prašymo pateikimo ir nagrinėjimo terminai, numatyti Projekto 289 straipsnyje bus besąlygiškai ir visada pažeisti. Atkreiptinas dėmesys į būtinumą spręsti prašymo pateikimo termino klausimą, kai darbo ginčų komisijos sprendimas teismo bus panaikintas, o būtinumas išlaikyti ikiteisminio ginčo sprendimo procedūrą išliks. Manome, jog tokiu atveju pakartotinai kreipiantis į darbo ginčų komisiją terminas galėtų būti skaičiuojamas nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos, tačiau projekte būtina pasisakyti ir pasiūlyti atitinkamus Civilinio proceso kodekso pakeitimus, jog teismo sprendimas dėl darbo ginčų komisijos 290 straipsnyje numatytų procesinio pobūdžio sprendimų turėtų būti galutinis ir neskundžiamas.

8. Atkreipiame dėmesį, jog nėra aiškus Projekto 294 straipsnio 7 dalyje numatyto darbo ginčų komisijos sekretoriaus paskyrimo mechanizmas.

9. Siūlome Projekto 295 straipsnio 1 dalį suderinti su mūsų pasiūlytomis pastabomis dėl Projekto 286 straipsnyje numatyto darbo ginčų komisijos pirmininko.

10. Projekto 295 straipsnio 5 dalį siūlome tikslinti ir taikyti analogiją pagal CPK 269 straipsnį dėl sprendimo priėmimo ir paskelbimo tvarkos, nes priešingu atveju sudėtinguose ginčiuose nedelstinas (iš karto po posėdžio) sprendimo priėmimas ir paskelbimas labai apsunkins komisijos darbą. Projekto 295 straipsnio pavadinimą siūlome išdėstyti taip: „Darbo ginčų komisijos sprendimo priėmimas ir paskelbimas“. Atsižvelgiant į darbo ginčų komisijos sprendimų privalomumą, būtina papildyti CPK 587 straipsnyje nurodytų vykdomųjų dokumentų sąrašą darbo ginčų komisijos sprendimais.

11. Siūlome projekto 299 straipsnio 2 dalies 1 punkte palikti žodžius „kilę šio kodekso 300 straipsnio 1 dalyje nustatytu atveju“, nes Projekto 300 straipsnio 3 dalyje nėra numatyta darbo ginčo kategorija, o numatytas teismo sprendimo priėmimo mechanizmas.

12. Siūlome Projekto 299 straipsnio 2 dalį papildyti punktu, jog tiesiogiai teismuose yra nagrinėjamas darbuotojo pareiškimas dėl darbo sutarties nutraukimo fakto, kai darbdavys faktiškai yra nerandamas (dingęs) ir darbuotojas neturi galimybės įstatymo nustatyta tvarka nutraukti darbo sutartį. Pažymime, jog tokių bylų praktika teismuose yra jau susiformavimu.

13. Projekto 302 straipsnio pavadinimą siūlome išdėstyti taip: „Skubus darbo ginčų komisijos sprendimų vykdymas“. Šio straipsnio nuostatas siūlome sieti tik su darbo ginčų komisijos sprendimų vykdymu, nes teismo sprendimų vykdymo tvarka yra numatyta CPK 282 straipsnyje. Dėl tos pačios priežasties Projekto 302 straipsnio 1 dalyje siūlome išbraukti žodį „teismas“. Dėl analogiškų priežasčių siūlome išbraukti Projekto 302 straipsnio 2 dalį kaip perteklinę.

14. Projekto 305 straipsnyje nurodytų bylinėjimosi išlaidų prigimtis nėra aiški. Siūlome Projekto 305 straipsnyje numatytas bylinėjimosi išlaidas išbraukti, kadangi bylinėjimosi išlaidos proceso šalims numatytos CPK tik teisminei procese, o Šis projektas iš esmės reglamentuoja ikiteisminę ginčų nagrinėjimo tvarką darbo ginčų komisijose.

Pagarbiai,

Apylinkių teismų teisėjų
Sajungos pirmininkas

Arūnas Nevardauskis